

EFOP-2.2.0--2016- 000008

PSZICHIÁTRIAI ÉS ADDIKTOLÓGIAI GONDOZÓHÁLÓZAT FEJLESZTÉSE

TEREPMUNKA A PSZICHIÁTRIAI GONDOZÓBAN Orvosi továbbképzés tananyaga

Szerző:

Dr. Kiss-Szőke Anna

Réz Csilla

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Terepmunka:

- Gondozás során: a rendelőn kívüli találkozási alkalmak.
- Szociális munkában: (pl. addiktológiai és/vagy mentális betegség miatt) veszélyeztetett csoportok felkutatása, szűrése, követése.

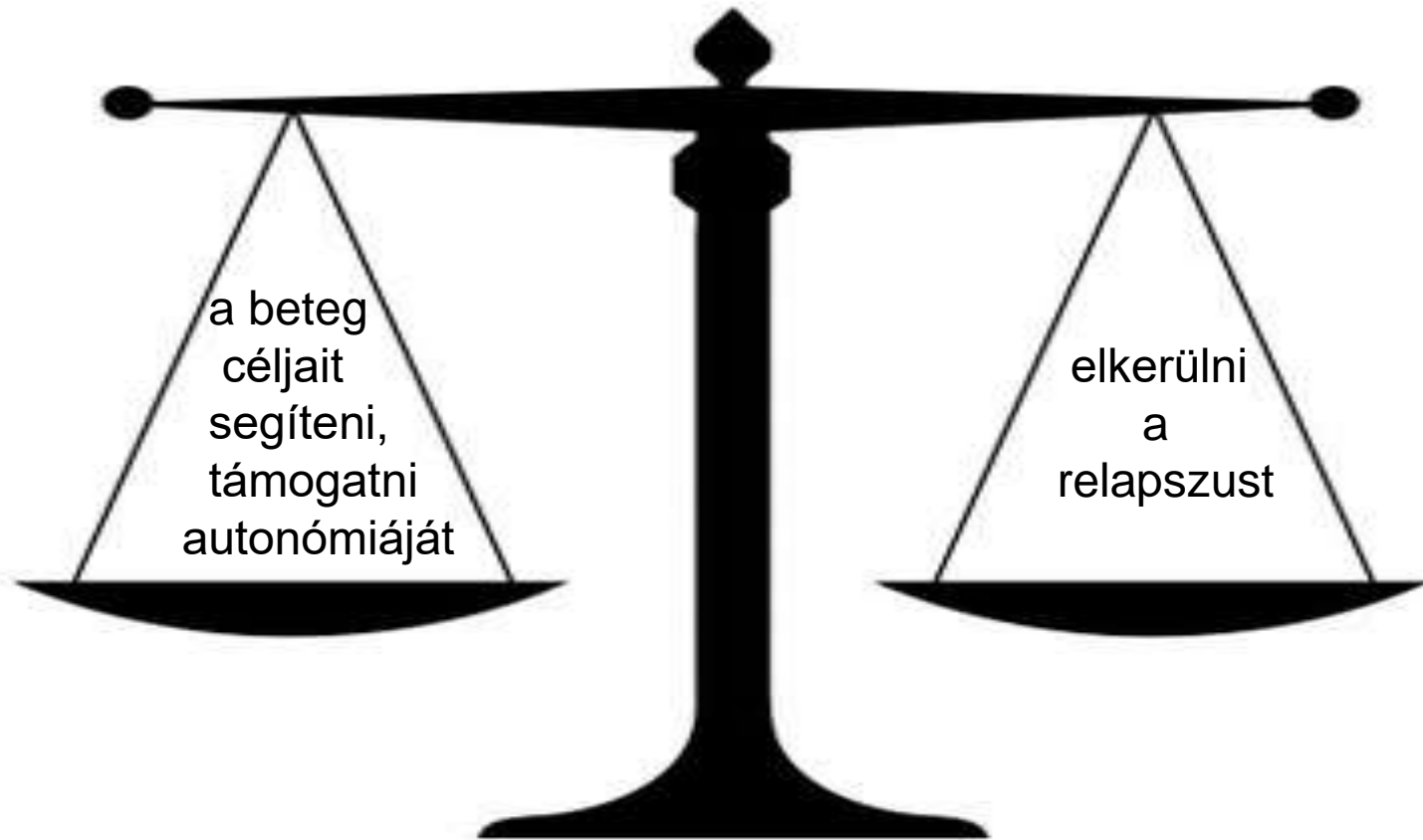
PSZICHIÁTRIAI GONDOZÁS

Rövid távon: a beteg felépülését segíteni az akut szakaszban ill. azt követően a visszailleszkedést.

Hosszabb távon: betegsége visszatérő jellege és akár reziduális tünetek ellenére is segíteni a funkcionalitás javulását, hogy egyéni életminősége a lehető legjobb legyen.

Mindig csak azon a szinten avatkozunk be,
amennyire szükséges, hogy *a beteg autonómiája*
minél inkább érvényesülhessen!

CÉLOK

GONDOZÁS FOKOZATAI A KEZELŐORVOS AJÁNLÁSA SZERINT

- **0. – felmerül az esetleges gondozásbavétel**
Utánajárunk melyik területen él, kihez tartozna, előny-hátrány mérlegelés alapján egyelőre nem a gondozás mellett döntünk.
- **1. – csak követés**
Ha nem jelentkeznek kontrollra, kezelőorvost értesíteni
- **2. – van kapcsolat**
Írásbeli beleegyezés, gondozóval kapcsolatfelvétel
- **3. – látogatás is**
Gyakorisága a kezelőorvossal történt egyeztetés szerint egyénileg meghatározandó
- **4. szakdolgozói kontroll rendelőn belül és kívül is!**

➤ **Látogatás:**

- Amennyiben az orvos a gondozásbavétel olyan szintjét rendeli el ahova beletartozik a látogatás is (3,4).
- Előtte konzultáció a kezelő pszichiáterrel:
 - a gondozásbavétel, látogatás célja
 - a beteg reziduális tünetei, veszélyeztetettség felmérése
 - gyógyszeres th., következő szakorvosi kontrollvizsgálat időpontjának ismerete

TEREPMUNKA I. - BETEGLÁTOGATÁS

➤ Formái:

- első látogatás:
- rendszeres látogatás:
- alkalmankénti: szükség esetén
- alkalmankénti: veszélyeztető állapot esetén

➤ Célja:

- információgyűjtés, kapcsolat, pszichoedukáció
- megbeszélte célok megvalósításának követése, segítése, terápia biztosítása, stb.
- állapotrosszabbodás esetén a beteggel vagy a hozzátartozóval egyeztetve: felmérés, terápia biztosítása, egyéb teendők.
- általában a kezeléssel együttműködés itt már megszakadt, ritkán tudunk érdemben segíteni, sürgősségi ellátást igényel (HO, OMSZ)

TEREPMUNKA I. - BETEGLÁTOGATÁS

A látogatás soha
nem öncélú, egy
terápiás terv,
illetve team
munka része!

TEREPMUNKA I. - ELSŐ LÁTOGATÁS

- **Első látogatás:** lehetőleg ne egyedül!
 - 2 gondozó v a gy
 - 1 gondozó + 1 szociális munkás
- *feladatok:*
 - Lakáskörülmények (patológiára utaló jelek, anyagi korlátok, lehetőségek)
 - Együtt élő személyek/hozzá tartozók (megfigyelendő a viszonyuk a beteghez, a betegséghez, a gondozáshoz)
 - Más támogató személyek feltérképezése (pl. szomszédok jelenléte/elérhetősége)

TEREPMUNKA I. - ELSŐ LÁTOGATÁS

FONTOS: az első látogatás:

- a beteg *beleegyezésével, időpontegyeztetéssel*
- már a rendelőben történt *megismerkedést követően*
- mindig *2 személy*, (a későbbiekben, legtöbbször, már csak a saját gondozója látogatja)

TEREPMUNKA I. - RENDSZERES LÁTOGATÁSOK

➤ Rendszeres látogatások

- **Havonta:** eleinte, vagy később átmenetileg, ha a beteg támogatása ezt kívánja meg, elképzelhető, hogy erre is szükség van (pl. depot. inj. beadása).
- **Negyedévente:** ha a hozzátartozókkal vagy betegséggel kapcsolatos egyéb problémák ezt szükségessé teszik, vagy az egyedül élő betegről nincs esélyünk másképp információhoz jutni.
- **Évente:** jó, ha évente egyszer minden gondozott beteget meg tudunk látogatni, ez a kapcsolat minősége miatt is fontos lehet, ill. az egyéb állapotfelmérés, változások értékelése miatt.

TEREPMUNKA II. - KÖZÖS PROGRAMOK

➤ Formái:

1. Individuális: a beteg és a szakdolgozó (esetleg hozzátartozó is)
1. nagyobb létszámú társas programhoz kapcsolódva

➤ Célja:

1. viselkedésrepertoár bővítése, pszichoedukáció
1. a fentiek mellett társas kapcsolatok segítése, örömteli tevékenységekre való ösztönzés

➤ A szakdolgozóval:

- viselkedésterápiás jelleggel pl.:
 - elkerülő magatartás csökkentése trigger helyzetekben
 - hivatalos ügyintézésben
 - egyéb eü.-i problémákban is segítségnyújtás

– kompetenciahatáron belül!

Több ember részvételével:

- ❖ Közös társas programokon való részvétel
 - Lehetőségek keresése, szervezése
 - Finanszírozási problémák

SEGÍTÉS MÓDJAI

- **Példamutatás:** betegnek (hogyan érdemes viselkedni, hozzátartozóval, másokkal), hozzátartozóknak (pl. hogyan kell beszélni a beteggel, hogy ne fokozzuk a tünetekből adódó feszültséget, nehézségeket)
- **Pszichoedukáció:** minden helyzetet, lehetőséget megragadva, akár betegnek, akár hozzátartozóknak is.
- **Motiváció** szüntelen fejlesztése!
- **Segítők felkutatása**, és a beteggel való **kapcsolatuk** erősítése

SZEMÉLYISÉGI JOGOK VÉDELME

- Nem látogatható az a beteg, akivel a gondozásba-vételt nem egyeztettük.
- A beteg kezelésének tényéről mi nem tájékoztathatunk senkit a beteg tudta és beleegyezése nélkül (veszélyeztető magatartás kivétel!)
- Telefonon sem adhatunk információt, látogatáskor sem. Csak akkor, ha a beteg beleegyezett.
- A látogatás során tapasztaltak dokumentációja.

DOKUMENTÁCIÓ

- Adekvát leírás, adekvát helyen, jelzés a további teendőkről
 - **Rendelői megjelenések:** aktuális tünetek, problémák, kezelési tervek, célok, következő időpont.
 - **Látogatások:** idő, hely, jelenlevők, fontosabb megfigyelések, beszélgetésben érintett témák, felmerült probléma, megoldási javaslatok, cselekvési terv.
 - **Társas programok:** csak a lényeges információk, észlelt változások, teendőt igénylő tünetek, problémák

GONDOZÁSHOZ SZÜKSÉGES KÉSZSÉGEK

- segítő attitűd
- segítő kapcsolat alapelvei:
 - feltétel nélküli elfogadás
 - empátia és visszatükrözés
 - hitelesség, kongruencia
- egyéni *felelősségvállalás*
- *hosszú távú* elköteleződés képessége

GONDOZÁSHOZ SZÜKSÉGES KÉSZSÉGEK

- *határtartás!!!*
- *rugalmasság*: képes legyen a beteg érdekei köré szervezni a közös munkát
- képesnek lenni elengedni a beteget ha már állapotavulása miatt nincs rá szükség
- *önreflexió* képessége

DILEMMÁK

- Látogatáskor derül ki, hogy a hozzátartozó „betegebb”
- Hozzátartozók szükségszerű kezelése
- Beleegyezési nyilatkozat aláírása
- Gondozói átlagéletkor vs. sch-s átlagéletkor
- Stb. ?

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE